

Αφηγηματικές τεχνικές

Σεβαστή Ε. Δριμαροπούλου
Πτυχ. Φιλολογίας , Παν.
Πατρών, ειδίκευση
Βυζαντινών και Νεοελληνικών
σπουδών

A stylized, dark teal silhouette of a mountain range is positioned in the bottom right corner of the slide, partially overlapping the text area.

Οι λειτουργίες του αφηγητή

- ◆ Μπορεί να είναι ένα πρόσωπο της αφήγησης (με πρωταγωνιστικό ή δευτερεύοντα ρόλο)
- ◆ Μπορεί να είναι αμέτοχος στα γεγονότα
- ◆ Αν συμμετέχει στην ιστορία τον ονομάζουμε *ομοδιηγητικό αφηγητή* (αφηγείται σε πρώτο ρηματικό πρόσωπο, δηλαδή έχουμε πρωτοπρόσωπη αφήγηση)

Ομοδιηγητικός αφηγητής

- ◆ Αφηγητής – παρατηρητής/ θεατής
- ◆ Αφηγητής – πρωταγωνιστής , όταν αφηγείται σε πρώτο ρηματικό πρόσωπο ονομάζεται *αυτοδιηγητικός αφηγητής*.

Ετεροδιηγητικός αφηγητής

- ◆ Αν ο αφηγητής δεν συμμετέχει καθόλου στην ιστορία που διηγείται τότε ονομάζεται *ετεροδιηγητικός αφηγητής* . Εδώ, ο αφηγητής αναθέτει την εξιστόρηση σε ένα ξένο προς την ιστορία και η αφήγηση είναι σε τρίτο πρόσωπο , *τριτοπρόσωπη αφήγηση* . Ονομάζεται και *παντογνώστης αφηγητής* , αυτός που βρίσκεται παντού και γνωρίζει τα πάντα, ακόμα και τις πιο κρυφές σκέψεις των πρωταγωνιστών .

Εστίαση

- ◆ Εστίαση ονομάζεται η απόσταση που παίρνει ο αφηγητής από τα πρόσωπα της αφήγησης.

Είδη εστίασης σύμφωνα με τον Ζενέτ.

- ◆ *Μηδενική εστίαση* : ο αφηγητής γνωρίζει περισσότερα από τα πρόσωπα (παντογνώστης αφηγητής)
- ◆ *Αφήγηση με εσωτερική εστίαση* : ο αφηγητής ξέρει τόσο όσα και το πρόσωπο από την σκοπιά του οποίου αφηγείται ή η αφήγηση παρακολουθεί ένα από τα πρόσωπα.
- ◆ *Αφήγηση με εξωτερική αφήγηση* : ο αφηγητής ξέρει λιγότερα από τα πρόσωπα . Εδώ , ο αναγνώστης δεν έχει την ευκαιρία να παρακολουθήσει τις εσωτερικές σκέψεις του πρωταγωνιστή .

Χρόνος αφήγησης

- ◆ Έχουμε τέσσερα χρονικά επίπεδα:
  1. *Μεταγενέστερη αφήγηση* : Διηγούμαστε μια ιστορία που ήδη έχει συντελεστεί . Πρόκειται για την πιο συχνή αφήγηση .
  2. *Προγενέστερη αφήγηση* : Αφήγηση που προηγείται από την έναρξη της ιστορίας .
  3. *Ταυτόχρονη αφήγηση* : η αφήγηση είναι σύγχρονη με την ιστορία .
  4. *Παρέμβλητη αφήγηση* : ο αφηγητής μαζί με τα γεγονότα που παρουσιάζει , αποτυπώνει και τις σκέψεις που του έρχονται εκείνη την στιγμή της γραφής.

Χρονική σειρά γεγονότων

- ◆ *In media res* : (λατινική γραφή) , από την μέση των πραγμάτων . Εδώ , η αφήγηση δεν ξεκινά από την αρχή της ιστορίας αλλά από την μέση . Ξεκινά από το κρισιμότερο σημείο , στη συνέχεια με αναδρομές μας περιγράφει το παρελθόν . Μια τεχνική που δεν κουράζει καθόλου και διεγείρεται το ενδιαφέρον του αναγνώστη . (π.χ. Σολωμός , Κρητικός.)

- ◆ *Αναδρομικές αφηγήσεις/ αναδρομές :*
Διακοπή αφήγησης για να εξιστορηθούν γεγονότα του παρελθόντος .
- ◆ *Πρόδρομες αφηγήσεις ή πρόληψη:*
Ο αφηγητής διηγείται τα γεγονότα που θα συμβούν αργότερα.
- ◆ *Εγκιβωτισμός:* ονομάζονται οι δευτερεύοντες ιστορίες που αφηγούνται κατά την διάρκεια της κύριας αφήγησης.
- ◆ *Παρέκβαση / παρέμβλητη αφήγηση :*
διακοπή κύριας αφήγησης και εξιστόρηση μιας άλλης ιστορίας που δεν σχετίζεται με την κύρια αφήγηση .

◆ *Προϊδεασμός / προσήμανση :*

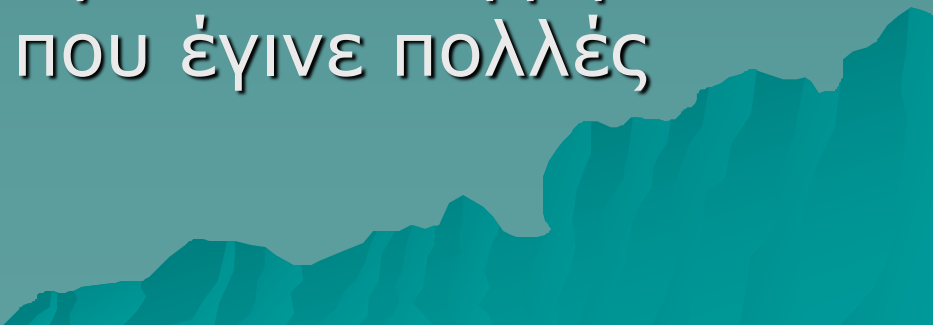
Είναι η ψυχολογική προετοιμασία του αναγνώστη από τον αφηγητή για το τι πρόκειται να συμβεί.

◆ *Προοικονομία :* είναι ο τρόπος κατά τον οποίο ο συγγραφέας ταξινομεί τα γεγονότα και την πλοκή ώστε να φαίνονται λογικά στον αναγνώστη .

Χρονική διάρκεια

- ◆ *Επιτάχυνση* : παρουσιάζει σύντομα τα γεγονότα που έχουν μεγάλη διάρκεια.
- ◆ *Παράληψη* : δεν αναφέρει γεγονότα που δεν έχουν σχέση με την ιστορία
- ◆ *Περίληψη* : παρουσιάζει συνοπτικά ενδιάμεσα γεγονότα.
- ◆ *Έλλειψη/ αφηγηματικό κενό* : παράλειψη γεγονότων που εννοούνται εύκολα ή που δεν έχουν να προσφέρουν κάτι ουσιαστικό στην πλοκή .
- ◆ *Επιβράδυνση* : μεγαλώνει τον χρόνο της αφήγησης . Γεγονότα που έχουν μικρή διάρκεια παρουσιάζονται με εκτεταμένη αφήγηση.

Χρονική συχνότητα

- ◆ *Μοναδική αφήγηση* : γεγονός που έγινε μόνο μια φορά
  - ◆ *Επαναληπτική αφήγηση* : επανάληψη γεγονότος που έγινε μια φορά
  - ◆ *Θαμιστική αφήγηση* : γεγονός που έγινε πολλές φορές αλλά αφηγείται μόνο μια φορά
  - ◆ *Πολυμοναδική αφήγηση* : επανάληψη αφήγησης γεγονότος που έγινε πολλές φορές
-

Αφηγηματικοί τρόποι

- ♦ *Διάλογος* : είναι τα διαλογικά μέρη σε ευθύ λόγο και σε πρώτο πρόσωπο.
- ♦ *Περιγραφή* : η αφήγηση καταστάσεων , περιγραφή γεγονότων , προσώπων , τόπων .
- ♦ *Σχόλιο* : σχόλια , σκέψεις , γνώμες από τον αφηγητή , χωρίς να σχετίζεται με τον ροή της αφήγησης (επιβράδυνση)
- ♦ *Εσωτερικός μονόλογος* : απόδοση σκέψεων/ συναισθημάτων σε πρώτο πρόσωπο και σε χρόνο ενεστώτα

- ◆ *Έκθεση / αφήγηση* : παρουσίαση γεγονότων και πράξεων . Έχουμε και δυο υποκατηγορίες την *διήγηση* και την *μίμηση* (Πλάτωνας και Αριστοτέλης)

Διήγηση : ο αφηγητής εξιστορεί την αφήγηση με τον δικό του τρόπο

Μίμηση : αφηγείται μέσα από άλλα πρόσωπα.

- ◆ *Ελεύθερος πλάγιος λόγος* : καθαρή αφήγηση , αποτύπωση σκέψεων/ συναισθημάτων σε τρίτο πρόσωπο και σε παρωχημένο χρόνο .

ΤΕΛΟΣ

